

Nr 495.

Av herrar **Persson** i Svensköp och **Ståhl**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 140, med förslag till lag angående ändring i lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet, m. m.*

Kungl. Maj:t har i proposition nr 140 till årets riksdag framlagt förslag till vissa ändringar i kommunallagstiftningen, nämligen i fråga om borgerlig primärkommuns kompetens, kvalificerad majoritet, antalet fullmäktige i de borgerliga kommunerna och landskommunernas medelsförvaltning.

Beträffande frågan om primärkommuns befogenheter åsyftas genom förslaget dels att tillfredsställa vissa konkreta behov av en kompetensutvidgning och dels att ge kommunerna en mera obunden ställning som samhällets lokala förvaltningsorgan med på lång sikt nya utvecklingsmöjligheter. Tveksamhet har kommit till uttryck huruvida med hänsyn till den förestående kommunsammanslagningen tidpunkten är lämplig för genomförandet av det framlagda ändringsförslaget. Vidare har vid remissbehandlingen skarp kritik riktats mot kompetensbestämmelsernas avfattning, som ingenting säger om arten och beskaffenheten av de angelägenheter kommunerna skola äga att vårda. Vi dela dessa betänkligheter men vilja ändock icke motsätta oss att ändringsförslaget i denna del genomföres, därför att nu gällande kompetensregler och rättspraxis måste anses vara alltför snäva såsom gränser för kommunernas handlande.

Däremot kunna vi icke godkänna, att i samband med denna kommunallagsreform bestämmelserna om kvalificerad majoritet borttagas i den omfattning som i propositionen föreslås. Bestämmelserna om det dubbla flertalet kan väl anses vara en fråga av mindre storleksordning än den föregående, och vi anse det troligt, att de så småningom komma att borttagas ur kommunallagstiftningen. Dessa bestämmelser betyda emellertid ett visst skydd för en minoritets intressen, och vi anse, att detta kan vara av betydelse icke minst för de genom sammanläggning nybildade kommunerna under en övergångstid. Behovet av bestämmelser om kvalificerad majoritet i vissa frågor blir icke mindre därest en utvidgning av den kommunala kompetensen genomföres. I likhet med länsstyrelsen i Västernorrlands län ha vi den uppfattningen, att ett med dubbel majoritet fattat beslut kan utgöra ett godtagbart kriterium på att en uppgift verkligen omfattas av ett mera allmänt intresse inom kommunen. Vid remissbehandlingen har också ett be-

tydligt större antal kommuner avstyrkt ändringsförslaget beträffande den dubbla majoriteten än i fråga om den kommunala kompetensen.

Reservanterna i 1946 års kommunallagskommitté ha anslutit sig till förslaget om borttagande av kravet på kvalificerad majoritet för beslut om beviljande eller höjande av anslag i vissa skattetyngda kommuner, för landstings beslut om påläggande av avgifter, som erfordra utdebitering för längre tid än fem år, samt för beslut av landskommun om införande av centraliserad medelsförvaltning. I övriga fall anse reservanterna, att kravet på kvalificerad majoritet bör bibehållas. Vi finna denna avvägning måttlig och ändamålsenlig och ansluta oss därtill.

I fråga om de föreslagna ändringarna beträffande antalet fullmäktige i de borgerliga kommunerna samt angående landskommunernas medelsförvaltning ha vi icke något att erinra.

Vi hemställa alltså,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 140 måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag i vad det gäller ändring av bestämmelserna om kvalificerad majoritet;

att riksdagen i denna del måtte besluta i enlighet med det förslag, som framlagts av reservanterna i 1946 års kommunallagskommitté; samt

att vederbörande utskott måtte vidtaga de ändringar i den föreslagna författningstexten, som påkallas av ett sådant beslut.

Stockholm den 6 april 1948.

Nils Persson.

Manne Ståhl.